

SCHARTZ – METTERKLUMEOVA METODA

Lady Carlotta izišla je na peron male provincijske stanice i dva-tri puta prošetala se s kraja na kraj nimalo zanimljive platforme da ubije vrijeme dok se vlak ne smiluje da krene dalje. A onda je na cesti ugledala konja kako pokušava povući pretovarena kola i kočijaša od one vrste ljudi koji zbog nečega osjećaju slijepu mržnju prema životinji koja ih hrani. Lady Carlotta smjesta je izišla na cestu i za tren oka iz temelja promijenila karakter sukoba. Neki njeni znanci bili su skloni da joj ozbiljno zamjere zbog samoinicijativnih intervencija u korist životinja u nevolji, tvrdeći da se »miješa u stvari koje je se ne tiču«. Tu doktrinu miješanja ona je primijenila u praksi samo jednom, kad je jedna od njenih najgrlatijih zagovornica bila prisiljena da, bježeći pred ljutim veprom, potraži utočište na niskom i vrlo neudobnom glogu i tamo ostane gotovo puna tri sata. Za to je vrijeme lady Carlotta, sjedeći iza ograde, i dalje slikala započeti akvarel, kategorički odbijajući da se umiješa u sukob između vepra i njegove zarobljenice. Zbog toga je, bojimo se, izgubila prijateljstvo na kraju ipak spašene dame. Ovog puta je izgubila samo vlak koji je prvi put od početka putovanja pokazao da može biti i nestrpljiv, i otišao bez nje. Lady Carlotta primila je tu izdaju s filozofskim mirom; njeni prijatelji i rođaci bili su već odavno naviknuti na to da njena prtljaga stiže prije svoje gospodarice. Poslala je na odredište nejasno sročeni telegram, javljajući da stiže »drugim vlakom«, i prije nego što je stigla razmisliti što bi dalje mogla učiniti, našla se oči u oči s upadljivo obučenom damom

koja kao da je obavljala brižljivu inventuru njene odjeće i cjelokupnog izgleda.

– Vi mora da ste gospođica Hope, guvernanta koju čekam – rekla je ta čudna pojava tonom koji nije dopuštao suprotstavljanje.

– U redu, ako moram biti, onda jesam – rekla je lady Carlotta samoj sebi, pokazujući upravo opasnu mjeru pokornosti.

– Ja sam gospođa Quabarl – nastavila je dama. – Ali gdje je, molit ću, vaša prtljaga?

– Odlutala je – rekla je navodna guvernanta, prilagođavajući se u životu vrlo korisnom pravilu da krivnju treba uvijek prebaciti na odsutne. Prtljaga se, u stvari, ponašala posve korektno. – Upravo sam zbog toga poslala telegram – dodala je, što je već bilo bliže istini.

– Baš nezgodno – rekla je gospođa Quabarl. – Te željezničke kompanije tako se neodgovorno ponašaju! Ali sad svejedno, moja sobarica može vam posuditi spavaćicu i ostalo. – Zatim je krenula ispred Carlotte prema automobilu.

Za vrijeme vožnje do rezidencije Quabarlovih, lady Carlotta primila je prve ozbiljne instrukcije u vezi s naravi posla koji je očekuje. Saznala je da su Claude i Wilfrid nježni, osjećajni dječaci, da Irene ima neobično razvijene umjetničke sklonosti, a da je Viola ovo ili ono također uobičajeno kod djece te vrste i klase u dvadesetom stoljeću.

– Želim da ih ne samo učite – rekla je gospođa Quabarl – već i da ih *zainteresirate* za ono što uče. Na satu povijesti, na primjer, morate pokušati da u njima izazovete osjećaj da se tu radi o životnim pričama muškaraca i žena koji su zaista živjeli, a ne samo da im punate glave gomilom imena i datuma. Naravno, očekujem da ćete za stolom nekoliko dana u tjednu govoriti isključivo francuski.

– Četiri dana u tjednu govorit ću francuski, a preostala tri dana ruski.

– Ruski? Draga gospođice Hope, nitko u našoj kući niti govori niti razumije ruski.

– To mi neće ni najmanje smetati – rekla je lady Carlotta hladno.

Gospođa Quabarl, da se poslužimo kolokvijalnim izrazom, bila je oborena s nogu. Bila je jedna od onih nepotpuno samouvjerenih osoba koje se drže naduto i autokratski sve dok im se netko ozbiljno ne suprotstavi, koje svaki neočekivani otpor može natjerati da se počnu pokorno ispričavati. Kad je nova guvernanta propustila da izrazi svoje divljenje novom velikom i skupom automobilu, pa čak diskretno spomenula neke prednosti drugih tipova koji su se tek pojavili na tržištu, nelagodnost njene poslodavke gotovo se pretvorila u potištenost. Njene osjećaje mogli bismo usporediti s ojađennošću vojskovođe iz starih vremena koji gleda kako neprijateljski vojnici strelicama i pračkama sramno tjeraju s bojišta njegovog najvećeg bojnog slona.

Za stolom iste večeri, iako je dobila pojačanje u ličnosti svog supruga koji je obično ponavljao njeno mišljenje i pružao joj opću moralnu podršku, gospođa Quabarl nije uspjela osvojiti ni stopu izgubljenog terena. Guvernanta se ne samo spremno i obilno služila vinom već je pokazala vrlo solidno poznavanje vina i sposobnost da kritički procjenjuje razna godišta, u čemu Quabarlovi nisu baš bili neki stručnjaci. Guvernante koje su do tada upoznali, svodile su svoje razgovore o vinu na smjerne i nesumnjivo iskrene izjave kako više vole vodu. A kad se ova guvernanta toliko osmjelila da preporuči vinariju u kojoj kupac jednostavno ne može pogriješiti, gospođa Quabarl zaključila je kako je krajnje vrijeme da usmjeri razgovor nekim uobičajenijim pravcem.

– Kanonik Teep vrlo vas je toplo preporučio – pripomenula je. – Imam dojam da se radi o čovjeku izuzetnog ugleda.

– Pije kao spužva i tuče ženu, ali je inače sasvim ugodan tip – rekla je guvernanta neumoljivo.

– *Zaboga*, gospođice Hope! Sigurni smo da pretjerujete! – uzviknuli su Quabarlovi u jedan glas.

– Moram pošteno priznati da se u meni javlja takva sklonost – nastavila je guvernanta. – Gospođa Teep sigurno je najnepodnošljiviji igrač bridža s kojim sam ikad sjela za stol; njene izjave i postupci dovoljni su da isprovociraju i najsmirenijeg partnera, ali uzvratiti joj sadržajem jedinog sifona sa sodom u kući u nedjelju po podne, kad je nemoguće nabaviti drugi, ukazuje na nebrigu prema dobrobiti ostalih kakvu nikako ne mogu tolerirati. Možda ćete zaključiti da sam sklona prenagljenim odlukama, ali otišla sam od njih upravo zbog tog incidenta sa sodom.

– O tome ćemo porazgovarati nekom drugom prilikom – rekla je gospođa Quabarl žurno.

– Ja sama to neću nikad više spomenuti – rekla je guvernanta odlučno.

Gospodin Quabarl skrenuo je razgovor u željenom pravcu, upitavši s kojim će predmetima nova učiteljica sutra započeti nastavu.

– Počet ćemo s poviješću – obavijestila ga je.

– Ah, s poviješću – rekao je, mudro klimajući glavom. – Pazite, kad je riječ o povijesti, morate pokušati da ih zainteresirate za ono što uče. Morate u njima izazvati osjećaj da se tu radi o životnim pričama muškaraca i žena koji su zaista živjeli...

– Sve sam joj to već rekla – prekinula ga je gospođa Quabarl.

– Ja podučavam povijest po Schartz-Metterklumeovoj metodi – rekla je guvernanta dostojanstveno.

– Ah, tako – rekli su njeni sugovornici, uvjereni da je preporučljivo pokazati kako su čuli bar za to ime.

– Što tu radite, djeco? – upitala je gospođa Quabarl sutradan ujutro kad je ugledala Irenu kako smrknuta sjedi na vrhu stubišta. Njena sestra nalazila se na prozorskoj dasci iznad stubišta, u prilično neudobnom polo-

žaju, gotovo potpuno pokrivena prostirkom od vučje kože.

– Imamo sat povijesti – glasio je neočekivani odgovor. – Ja sam grad Rim, a Viola tamo gore je vučica, ne baš prava vučica nego kip vučice koji su Rimljani podigli... ne znam više zašto. A Claude i Wilfrid su otišli da dovedu žene.

– Kakve žene?

– Žene. Moraju ih oteti. Najprije nisu htjeli, ali gospođica Hope uzela je jednu od očevih palica za fives i zaprijetila im da će dobiti udarac broj devet po stražnjici ako je ne poslušaju, pa su otišli da to obave.

Vrištanje i uzvici što su doprli s travnjaka natjerali su gospođu Quabarl da požuri na mjesto okršaja, sva u strahu da je već počelo izvršenje obećane kazne. Dreku su, međutim, uglavnom dizale dvije male lovočuvareve kćeri koje su Claude i Wilfrid, zadihani i raščupani, silom vukli i gurali prema kući. Zadatak su im otežavali neprestani, makar i bezuspješni, napadi malog brata zarobljenih djevojčica. Guvernanta, s palicom za fives u ruci, sjedila je nemarno na kamenoj balustradi i nadzirala scenu s hladnom nepristranošću boginje bitaka. Lovočuvareva djeca su gnjevno, u zboru ponavljala: »Reći ćemo maaami!« ali lovočuvareva žena, inače nagluha, bila je tog trenutka zauzeta sadržajem korita s rubljem. Nakon što je bacila zabrinut pogled u smjeru lovočuvareve kuće (dobra žena bila je poznata po neobično ratobornom karakteru, koji ponekad predstavlja kompenzaciju za gluhoću), gospođa Quabarl srdito je potrčala u pomoć zarobljenicama koje su se otimale.

– Wilfride! Claude! Smjesta da ste ostavili tu djecu! Gospođice Hope, što znači sve ovo, zaboga?

– Povijest starog Rima; otmica Sabinjanki, to vam je sigurno poznato. Schartz-Metterklumeova metoda sastoji se u tome da se djeci povijesni događaji tumače tako što će ih sama odigrati. Tako im ostaju urezani u sjećanje, razumijete? Naravno, ako sada, zahvaljujući vašem upletanju, vaši dječaci krenu u život s uvjerenjem

da su se Sabinjanke na kraju izvukle, ja za to neću biti odgovorna.

– Možda ste zaista veoma pametni i suvremeni, gospođice Hope – rekla je gospođa Quabarl nepokolebljivo – ali bih željela da oputujete prvim vlakom. Čim vam prtljaga stigne, poslat ćemo je za vama.

– Nisam sasvim sigurna gdje ću biti sljedećih nekoliko dana – rekla je otpuštena učiteljica. – Zato ću vas zamoliti da zadržite moju prtljagu dok vam ne brzojavim adresu. Radi se samo o nekoliko kovčega, nekoliko štapova za golf i jednom mladunčetu leoparda.

– Leoparda! – rekla je gospođa Quabarl, zagrcnuvši se. Ta čudna osoba bila je, izgleda, riješena da za sobom ostavi trag neugodnosti i nakon odlaska.

– Pa sad, gotovo da više i nije mladunče; već je napola odrastao, znate. Jedna kokoš dnevno a nedjeljom kunić, to su njegovi uobičajeni obroci. Od prijesne govedine postaje razdražljiv. Ne morate se truditi i pozivati kola, baš sam raspoložena za šetnju.

I tako je lady Carlotta nestala s obzorja Quabarlovih.

Dolazak prave gospođice Hope, koja je zbog nečega pogriješila u datumu dolaska, izazvao je zabunu kakvu ta dobra žena još nikad nije prouzrokovala. Obitelj Quabarlovih bila je očigledno žrtva drske prevare, ali joj je nakon te spoznaje odlanulo.

– To je bilo sigurno vrlo neugodno, draga Carlotta – rekla je domaćica kad je zakašnjela gošća konačno stigla. – Tako izgubiti vlak i prenoćiti na nepoznatom mjestu...

– Oh, nije, draga – rekla je lady Carlotta. – Nije bilo nimalo neugodno... bar meni.